

Centrum pro umění
Favignana, Sicílie

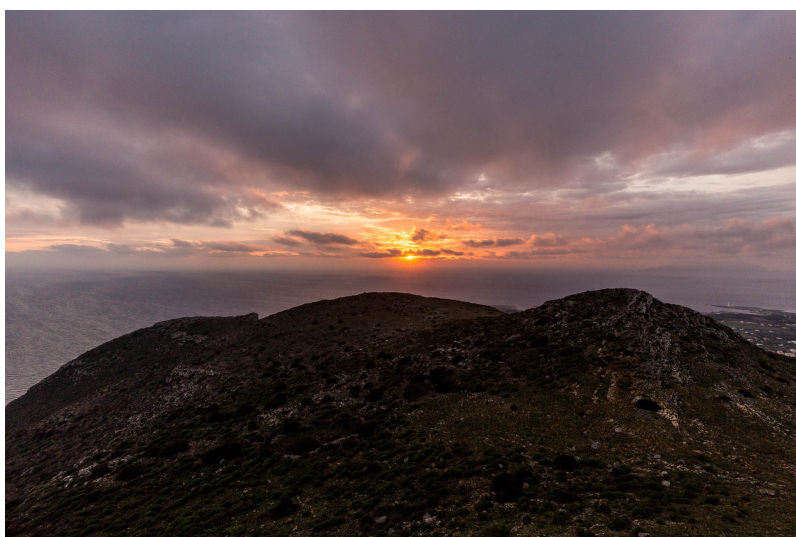
Diplomová práce

ANAIT BOJADŽJAN

Vedoucí práce: doc.Ing.arch.Petr Suske, CSc.

10. semestr | FA ČVUT | Ústav navrhování III

LS 2017/2018

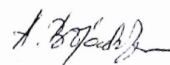
ČESKÉ VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V PRAZE	
FAKULTA ARCHITEKTURY	
AUTOR, DIPLOMANT: Anait Bojadžjan AR 2017/2018, LS	
NÁZEV DIPLOMOVÉ PRÁCE: CENTRUM PRO UMĚNÍ, FAVIGNANA, SICÍLIE (ČJ)	
(AJ) ART CENTER, FAVIGNANA, SICILY	
JAZYK PRÁCE: ČESKÝ	
Vedoucí práce:	doc. Ing. arch. Petr Suske, CSc. Ústav: navrhování III
Oponent práce:	
Klíčová slova (česká):	centrum, umění, komunitní centrum, muzeum, revitalizace, hrad
Anotace (česká):	<p>Zadání projektu je návrh centra umění vesnice Favignola na ostrovu Favignana u Sicílie, v Itálii. Program vychází se zadání soutěže Art Prison, vypsané YAC (Young Architects Competitions) ve spolupráci s obcí Favignana a italskou vládou.</p> <p>Na místě pevnosti Santa Caterina navrhuji centrum pro umění, které má sledovat aktuální rozvoj vesnice pro mezinárodní turismus. Mělo by to být místo pro setkání, kulturu a tvůrčí výzkum, inspirované okolní přírodou. Návrh přesahuje budování záměru jednoduchého muzea. Spíše se zaměřuje na vytváření pracovního a výzkumného kontextu pro všechny umělce. Je určené, jak pro umělce a turisty a jejich ubytování, tak pro obecnou veřejnost, kde by mělo sloužit i jako kulturní centrum pro místní obyvatele.</p>
Anotace (anglická):	<p>The goal of this project is to propose Art center on the island of Favignana, near Sicily in Italy. The program is based on the Young Architects Competition in collaboration with the Favignana and Italian government.</p> <p>I am proposing Art center on the spot of the Santa Caterina fortress, that should follow the current development of the village as a touristic destination. It should be a place for gathering, culture and creative work, inspired by the surrounding nature. The proposal is more than just a simple museum. It is focused on building a laboratory and research environment for all the artists. It is meant for artists and tourists and their accommodation, as well as general public, where it should serve as a community center for the local residents.</p>

Prohlášení autora

Prohlašuji, že jsem předloženou diplomovou práci vypracoval samostatně a že jsem uvedl veškeré použité informační zdroje v souladu s „Metodickým pokynem o etické přípravě vysokoškolských závěrečných prací.“

V Praze dne
24.5.2018.

podpis autora-diplomanta

Tento dokument je nedílnou a povinnou součástí diplomové práce / portfolia a CD.

České vysoké učení technické v Praze, Fakulta architektury

2/ ZADÁNÍ diplomové práce

Mgr. program navazující

jméno a příjmení: ANAÏT BOJADŽIÄAN

datum narození: 24.11.1993

akademický rok / semestr: 2017/2018, LS

obor: ARCHITEKTURA A URBANISMUS

ústav: 15129 ÚSTAV NAVRHOVÁNÍ III

vedoucí diplomové práce: doc. Ing. arch Petr Šustek, CSc.

téma diplomové práce: Centrum umění, Favignola, Itálie
viz přihláška na DP

zadání diplomové práce:

1/ popis zadání projektu a očekávaného cíle řešení Centrum umění vesnice Favignola na ostrovu Favignola u Sicílie (zadání soutěže Art Prison, vypsané YAC ve spolupráci s Favignolou). Cílem je navrhnout v areálu pevnosti St. Caterina centrum pro umění pro vytvoření důležitého centra současného umění Středomoří. Místo pro setkání, kulturu a tvorbu výzkum, inspirované okolní přírodou, které přesahuje záměr jednoduchého muzea. Je určeno, jen pro umělce a turisty, tak pro obecnou veřejnost, kde by mělo sloužit i jako komunitní centrum pro místní obyvatele

2/ Pro AU/ součástí zadání bude jasně a konkrétně specifikovaný stavební program
Pro D/ součástí zadání budou jasně a konkrétně specifikované jednotlivé fáze projektu, které jsou nezbytnou součástí řešení Centrum/muzeum umění a komunitní centrum (vyžitími prostory, konferenční místnost, sal pro představení a setkávání, workshopy, administrativa) + recepční a informační část se šatnou a hyg. zázemím; ubytování (jednoduchý a luxusnější pobyt pro návštěvníky + ateliery/byty pro umělce); restaurace se zázemím; venkovní prostory (např. malé náměstí, vyhlídka nebo venkovní amfiteátr); příp. může obsahovat i malý wellness. Program se případně doplní nebo upraví v průběhu práce.

3/ popis závěrečného výsledku, výstupy a měřítko zpracování
Textová část (specif. portfolio DP); situace (říší vztahy 1:5000 nebo 1:2000 + situace 1:1000 nebo 1:500); půdorysy, řezy, pohledy, příp. řežopohledy (4:200 nebo jiné vhodné měřítko dle formátu výkresu nebo pro zobrazení jednotlivých částí); min. 3 prostorová zobrazení; konstrukční schéma a vybraný architektonicko-konstrukční detail (bude upřesněno v průběhu práce).

4/ seznam dalších dohodnutých částí projektu (model)

Model

Označení výkresů (název školy, ústavu a ateliéru, jméno vedoucího práce, diplomanta, název zadání)

Datum a podpis studenta

28. 2. 2018.

Datum a podpis vedoucího DP

28. 02. 2018.

Datum a podpis děkana FA ČVUT

28. 2. 2018

registrováno studijním oddělením dne

28. 2. 2018

obsah

zadani

kontext

analyza

ambice

interpretace

navrh

reflexe

ZADÁNÍ

Centrum pro umění

Favignana, Sicílie

Zadáním diplomové práce je najít řešení pro centrum umění na místě hradu St.Caterina na ostrově Favignana u Sicílie, Itálie. Hrad je umístěn na kopci, cca 300m n.v., a v minulosti sloužil i jako věznice. Úkolem je umístit zde centrum umění a zároveň přispět k celkové revitalizaci celého komplexu, ať už jde o novostavbu, dostavbu, přístavbu, stavění pod hradem na vyznačeném pozemku nebo přímo na místě hradu. Centrum má sloužit jako místo pro práci a ubytování umělců a má zahrnovat prostory pro vystavování jejich děl, dále ubytování pro návštěvníky s restaurací a prostory, které by mohly sloužit jako komunitní centrum pro obyvatele vesnice Favignana v úpatí svahu, včetně místností pro workshopy, prostory pro setkávání a administrativu.

KONTEXT I Umístění

KONTEXT I Umístění

ANALÝZA I Favignana

Favignana

Favignana je největší ostrov v souostroví Egadských ostrovů, které leží západně od Sicílie. Ostrov má rozlohu 19,8 km² a je největší v souostroví. Nejvyššími body jsou Monte Santa Caterina s nadmořskou výškou 314 m a pahorek o nadmořské výšce 252 m. U pobřeží leží neobydlené ostrůvky Preveto, Galera a Galeotta. Ostrov je součástí chráněné oblasti, vyhlášené roku 1991. Povrch je členitý, s četnými jeskyněmi, na pobřeží se nacházejí písčité pláže.

Silná místní geometrie je vytesána v měkkém tufovém kameni. Díky moři se stává jednou z nejžádanějších destinací evropského cestovního ruchu.

ZADÁNÍ

historie ostrova

Středozevní moře umožnilo hospodářské a kulturní výměny, které podpořili rozvoj těchto částí Evropy. Favignana byla osídlena v paleolitu. Byla svědkem napětí mezi Řeky a Kartaginci. Poté ji dobyli Římané, poté co porazili Kartágo během Punske války. Jakmile říše padla, ostrov byl vypleněn vandalskými piráty, a následně dobyt Byzancí v šestém století n.l.

Nicméně, kvůli vnitřními napětími východní Říše, Saraceni obsadil ostrov a celou Sicílii. Normani, kteří byli žolděři pracující jak pro Byzancii, tak pro Saraceny, dobyli ostrov a opevnili ji hradem Santa Caterina.

Od dob dobývání Normanů ostrov sdílel osud sicilské historie: švábské, angevinské, aragonské a nakonec bourbonské dominace. Ty jsou zodpovědné za aktuální konfiguraci pevnosti. Její zničení je výsledkem jak času, tak hněvu italských vlastenců. Ve skutečnosti, když přistáli na Sicílii během válek o sjednocení, zničili všechny znaky cizího útlaku, včetně vězení Santa Caterina.

ANALÝZA I Historie

Původními majiteli ostrova byli Féničané. Po bitvě u Aegatských ostrovů se stal římskou državou a nesl název Aegusa (Kozí ostrov). Současný název pochází z výrazu favonio, který označuje chladivý vítr od západu. Ostrov bývá také nazýván farfalla sul mare (mořský motýl) podle svého tvaru.

Počátkem středověku byl ostrov základnou Arabů pro jejich dobytí Sicílie. Roku 1081 ho obsadil normanský vojevůdce Roger I. Sicilský, který nechal postavit pevnost Castello di San Giacomo. V období aragonské nadvlády, byl ostrov půjčen obchodníkům z Janova. Se systematickým rybolovem se zde začalo v období španělské okupace od 17. století. Kvůli finančním potížím, prodali Španělé ostrov Maruis Pallavicinu z Janova v roce 1637. Rodina Pallavicini značně přispěla k rozvoji místní ekonomie a moderního města. Ostrov byl prodán Ignaziu Floriu v roce 1874. Kromě konzervárny tuňáku, investoval také do těžby tufového kamene, který se vyvážel do Tuniska a Libye.

Za nadvlády Bourbonů sloužila Favignana jako místo vyhnanství pro politicky nepohodlné osoby. Favignanova ekonomika klesla mezi dvěma světovými válkami a mnoho obyvatel emigrovalo na pevninu i do zahraničí. Rybolov také klesal s nárůstem továrního rybolovu po druhé světové válce, ale díky bratřím Parodi (Mario, Giovanni Battista a Vittorio), kteří po rodině Florio koupili továrnu, lov tuňáků a továrna mohla fungovat až do osmdesátých let. Kvůli tomuto podnikání a této rodině bylo zajištěno dobré životní podmínky téměř všem starým obyvatelům ostrova. Nicméně nyní se stará továrna stala muzeem pro lov tuňáka, protože pro tuto činnost není dostatek ryby.

ekonomika

Favignana je silně zakotvené místo. Hlavní prvky její historie jsou pevnost a lov tuňáků. Lov tuňáků formuje nejhlubší identitu ostrova. Od praveku, na jaře se břehy ostrova plní tisíci obrovských tun. Ty pocházejí z Atlantského oceánu, procházejí Středozemním mořem a dostanou se do Afriky. Lov této velké ryby byl vždy hlavní činností ostrova.

Obrázky svatých znázorněné na člunech, v cíli získání přízně moře, jsou křesťanské. Na druhé straně jméno "Rais" rybářského mistra je arabské. Modlitba Raise při vstupu do lodi je křesťanská, zatímco její jméno je muslimské. Bude z tohoto hlediska důležité zohlednit kontext jak křesťanské, tak muslimské architektury.

ANALÝZA I ekonomika

Vývoj ostrova byl nejprve založen na rybolovu. Jeho vývoj v moderním smyslu však závisí na rodině Florio. Během let období Belle Époque na konci devatenáctého století, v Palermu se obchod s potravinami rodiny Florio stal obzvláště slavným. V roce 1874 rodina díky rostoucímu úspěchu a bohatství dokázala koupit ostrov Favignana a převzala jeho lov tuňáků. Díky této rodině prošla Favignana obdobím ekonomického rozkvetu. Na ostrově byly postaveny nové koketní architektonické formy dokonale v souladu s chutí doby. Byla také postavena inovativní továrna. Poprvé se ve Favignane začal vyrábět tuňák v oleji (do té doby se zachovával ve slaném nálevu). V této společnosti byly poprvé použity plechovky tuňáků s klíčovým otvorem. Po dlouhou dobu byl lov tuňáků v Favignane hospodářským epicentrem ostrova, který si udržoval produktivitu i při zavírání hlavních sicilských společností. V roce 1938 lov tuňáků převzala rodina Parodi a v roce 1991 region Sicílie.

Poslední mattanza zde proběhla v roce 2007. V tomto roce se musel lov zrušit kvůli poklesu ryb. Ta byla způsobena vývojem průmyslových rybářských technik, které zachycují ryby předtím, než se dostanou na ostrov. V současné době existuje muzeum rybolovu, jehož cílem je vyprávět slavnou historii rybolovu a tradice.

Od té doby je ekonomika Favignany založena na turistice.

hrad St.Caterina

Pravděpodobně první architekturou na tomto místě byla strážní věž Saracenů, vybudovaná v letech 500-600. Roger II, který byl později korunován králem Sicílie v roce 1130, se v roce 1123 chystal vytvořit základu v Marsale, na západním pobřeží Sicílie, pro svoji flotilu 300 lodí. To bylo součástí jeho plánu pro dobytí Afriky.

Tři roky před touto historickou událostí Roger II. královskou vyhláškou nařídil, že ostrov Favignana bude opevněn, kolem arabských věží, tři hrady, které o několik století později přijaly jména svaté Kateřiny, sv. Jakuba a San Leonardo. Celková konfigurace hradu je ale bezpochyby výsledkem normanské okupace. První opevnění pochází z normanských časů z roku 1498.

Poté byla struktura zámku upravena a přizpůsobena bourbonskou nadvládou. Za nadvlády Bourbonů sloužila Favignana jako místo vyhnanství pro politicky nepohodlné osoby, byl zde vězněn např. bojovník za sjednocení Itálie Giovanni Nicotera.

ANALÝZA I hrad

AMBICE

kaple pro umění

Hlavním cílem projektu je vytvořit místo pro inspiraci, meditaci a reflexi pro umělce a jejich kreativní práci. Zároveň jde o přiblížení uměleckého světa návštěvníkům. Hlavní myšlenkou pro dosažení tohoto cíle je oživení komplexu a stávajících budov a rozvinutí potenciálu místa, které vidím nejvíce v kontaktu s okolní krajinou, duchu místa a duševním klidu, které může poskytnout, spolu s panoramatickými výhledy.

úvaha

Extrovertní / introvertní

Rozdělení na přední a zadní stranu okolo hradu - přední extrovertní a společenskou, mající silnější vztah k přístupu ke hradu a vesnici / civilizaci a zadní introvertní, která se spíše váže na klid a krajinu

Stavět nad nebo pod

Na kopci - v blízkosti hradu, umožňující práci se stávajícími formami nebo pod hradem - spoléhající spíše s prací s kopcem a nenápadným zasazení do terénu / přístupovou cestou

Zkloubení

tradice, historie + moderní + příroda

konceptuální + konkrétní

exteriér + interiér

práce s panoramaty, otevřeností + formou skrytou za hradbami

INTERPRETACE I Úvahy, výchozí body

vize

Materiál

Opevnění - kámen / Otevřenost, výhledy - sklo

Funkce

Centrum / muzeum umění

Komunitní centrum

Ateliery a byty pro umělce

Ubytování / hotel pro návštěvníky + restaurace

Venkovní plochy

Terasy, platformy - propojení výškových úrovní a zpřístupnění terénu / umožnění výhledů / kontrast vůči úzké přístupové cestě a uzavřenosti za hradbami

Motiv cesty a její kulminace / vyvrcholení

Nejen výhledy, ale i průhledy

Motiv překvapení a kontrastu

přístup / koncept

Při tvorbě konceptu jsem zvolila přístup NAD místo POD, čili stavení na kopci, v přímé blízkosti hradu místo stavení pod kopcem na úrovni úpatí svahu. Cílem je umožnit co nejvíc interakce nových a starých forem a maximálně zpřístupnit a revitalizovat nejen samotné území areálu, ale také stávajících dvou budov v rámci hradebního komplexu.

Z důvodu velmi prudkého stoupání terénu je vytvořeno několik platform / teras, které propojují jednotlivé úrovně a poskytují panoratické výhledy na okolní krajinu.

Velké plochy k tomuto účelu určené tak vytváří kontrast k úzké přístupové cestě kopcem, která v nich vyvrcholí.

rozdělení celku

Nově navržená část je rozdělená do tří sekcí. První část navazuje na vstupní rampu do komplexu a obsahuje ubytování pro návštěvníky, restauraci a informační / recepční část. Celá tato zóna je umístěna pod samotným hradem a tváří se jako jeho opevnění.

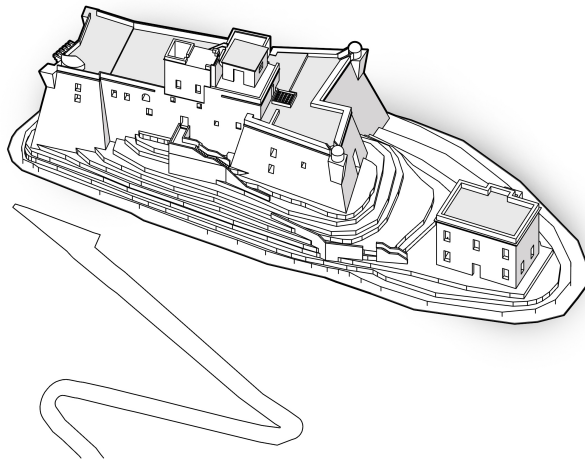
Druhá část je tvořená samotným centrem pro umění. Tato budova má podobu můstku propojující stávající dvě budovy a je s nimi propojena, umožňující návaznost na muzeum umění a prostory komunitního centra, umístěné v hradu St. Caterina a zázemí, umístěné v druhé stávající stavbě.

Ve skleněné hmotě jsou expoziční prostory, tvořené dvěma chodbami pro vystavování a dvěma uzavřenými kubusy, poskytující odlišný charakter prostoru.

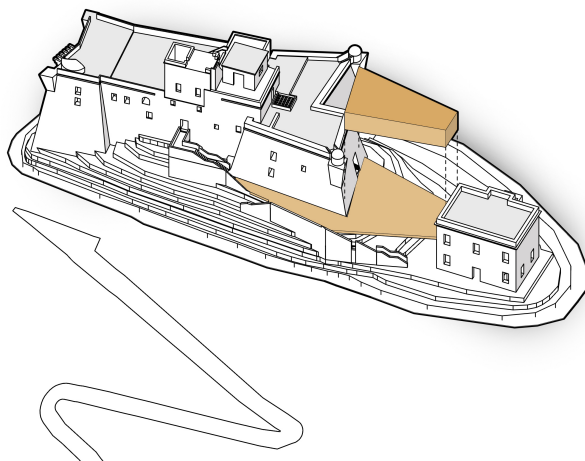
Třetí část tvoří ubytování pro umělce, navazující na jejich sdílené ateliery pro práci. Tuto část komplexu vnímám jako víc introvertní a klidnou a je tudíž situována v zadní části komplexu, je méně srovnávací, přičemž má pořád výhledy do okolní krajiny a moře. Má tak poskytovat zázemí pro klid nezbytný pro reflexi a inspiraci umělců.

KONCEPT I Axonometrické schéma

stávající hrad

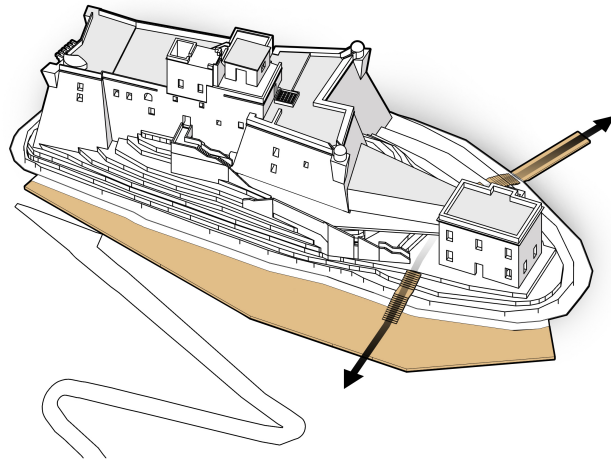

narovnání - první platforma

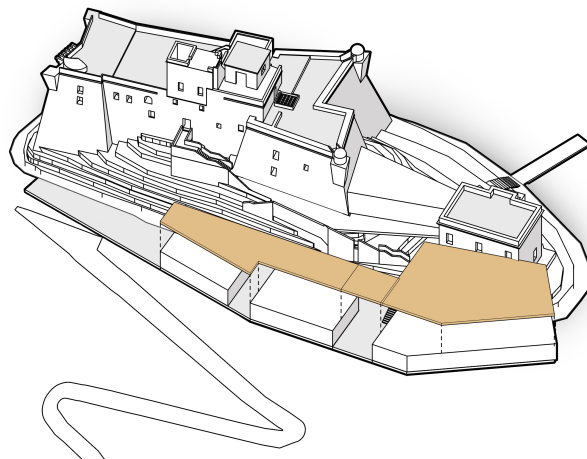

KONCEPT I Axonometrické schéma

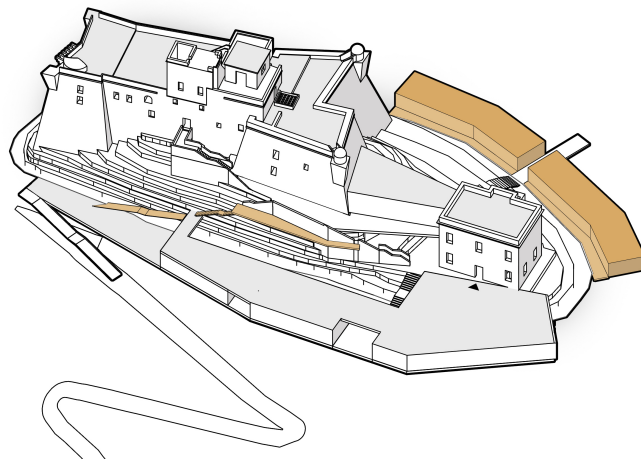
propojení přední
a zadní části

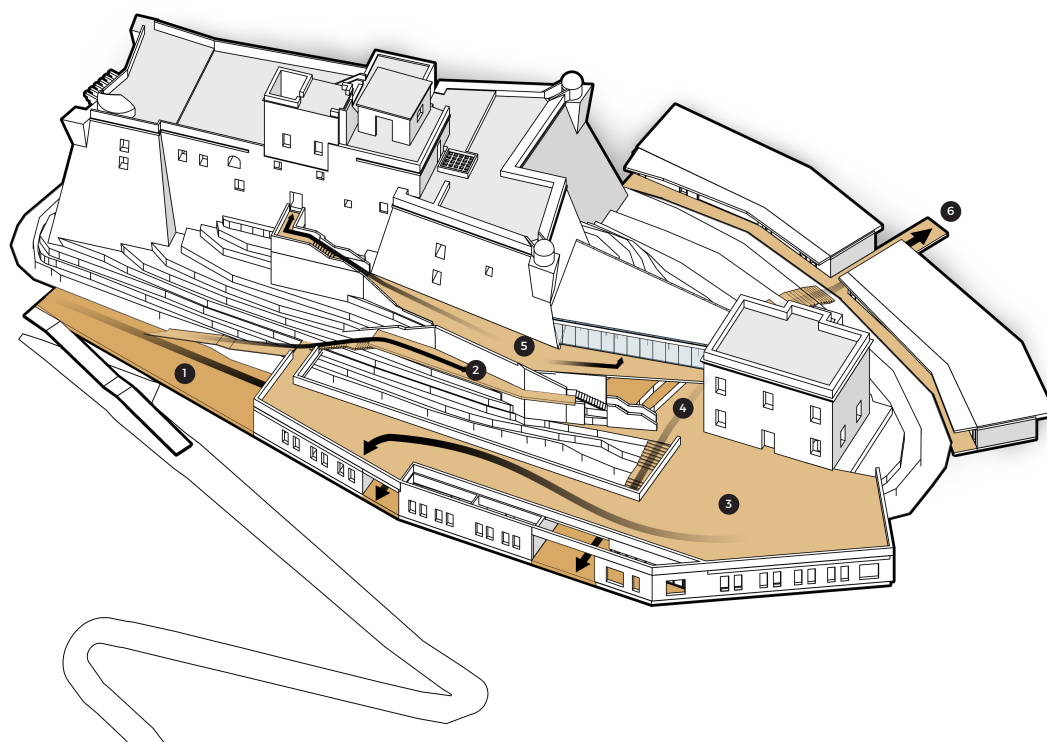
druhá
platforma

dostavení
zadní části

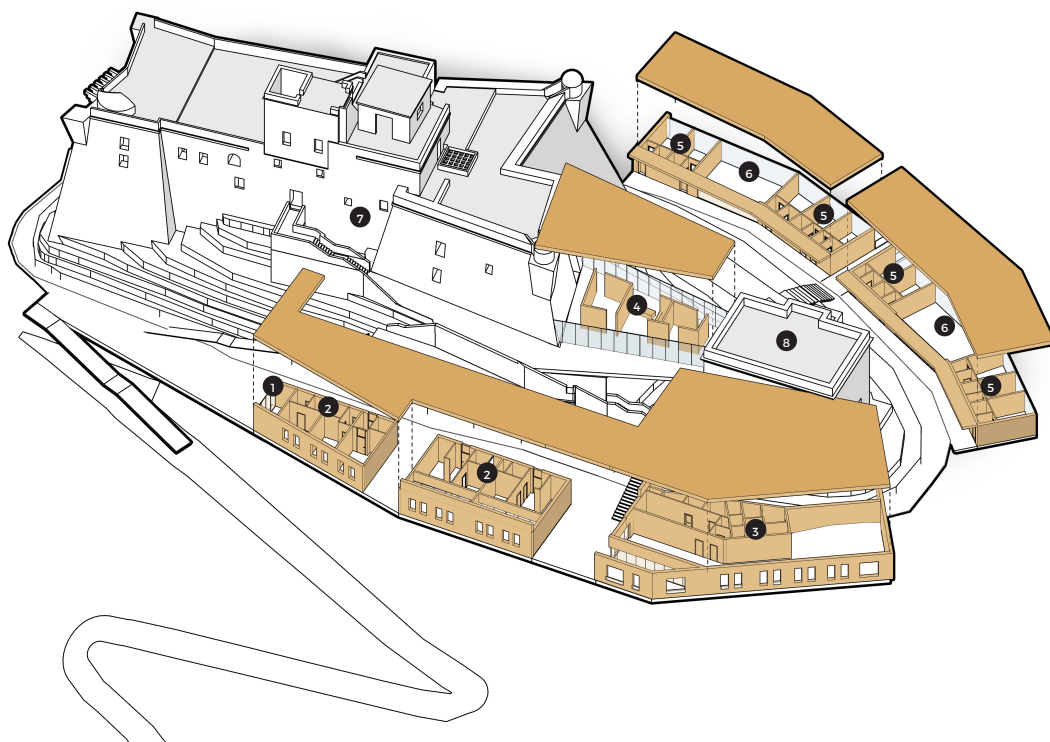

VENKOVNÍ PROSTORY I Schéma pohybu návštěvníků a vyhlídek

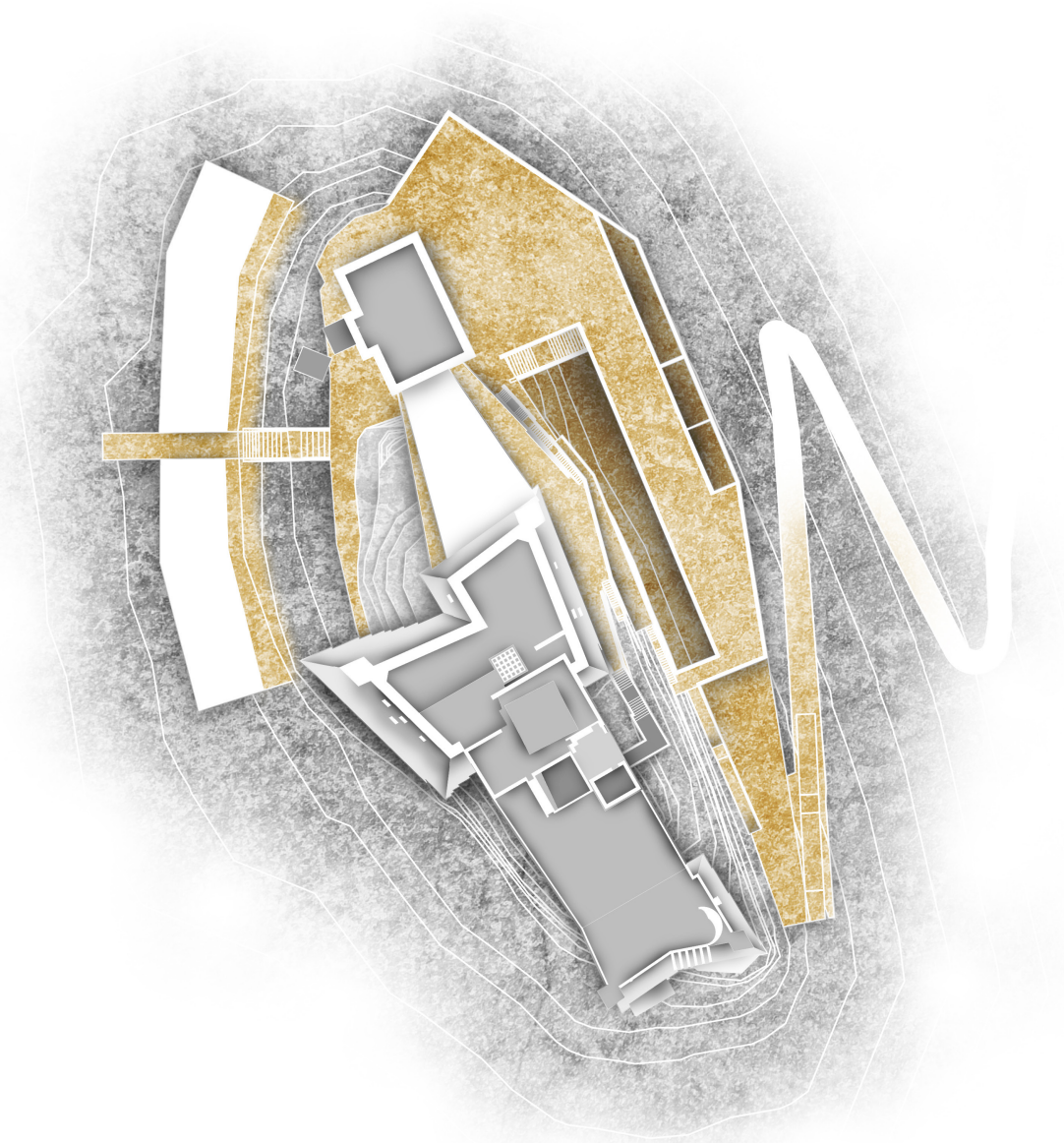
- 1-nástupní platforma
- 2-spojovací platforma
- 3-pochozí střecha nad restaurací
- 4-propojení přední a zadní části
- 5-platforma na úrovni hradu
- 6-meditační vyhlídka pro umělce

FUNKČNÍ ROZDĚLENÍ I Prostorové dispoziční schéma

- 1-recepce/pokladna
- 2-ubytování-návštěvníky
- 3-restaurace
- 4-centrum umění
- 5-ubytování-umělci
- 6-sdílené ateliery
- 7-komunitní centrum/muzeum
- 8-zázemí+giftshop,šatna

SITUACE I Uží vztahy

⌚ 2 10

VIZUALIZACE I Pohled na komplex

VIZUALIZACE I Pohled na restauraci

VIZUALIZACE I Pohled na restauraci

VIZUALIZACE I Pohled z nástupní platformy

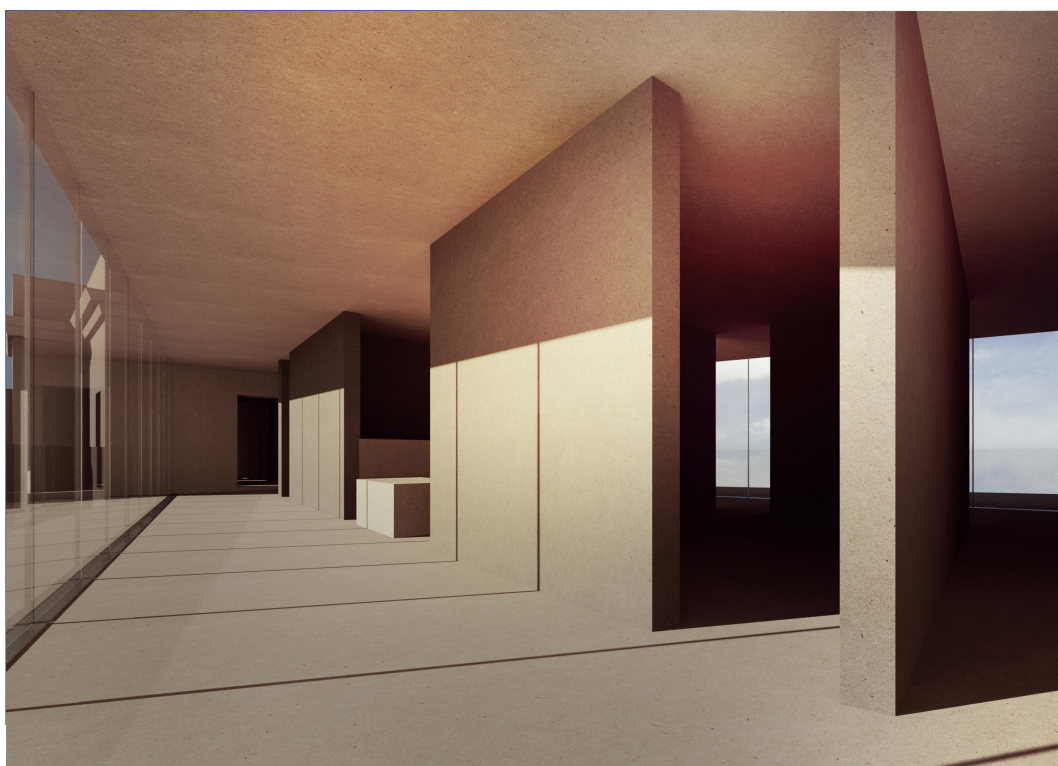
VIZUALIZACE I Pohled na platformu pro hosty

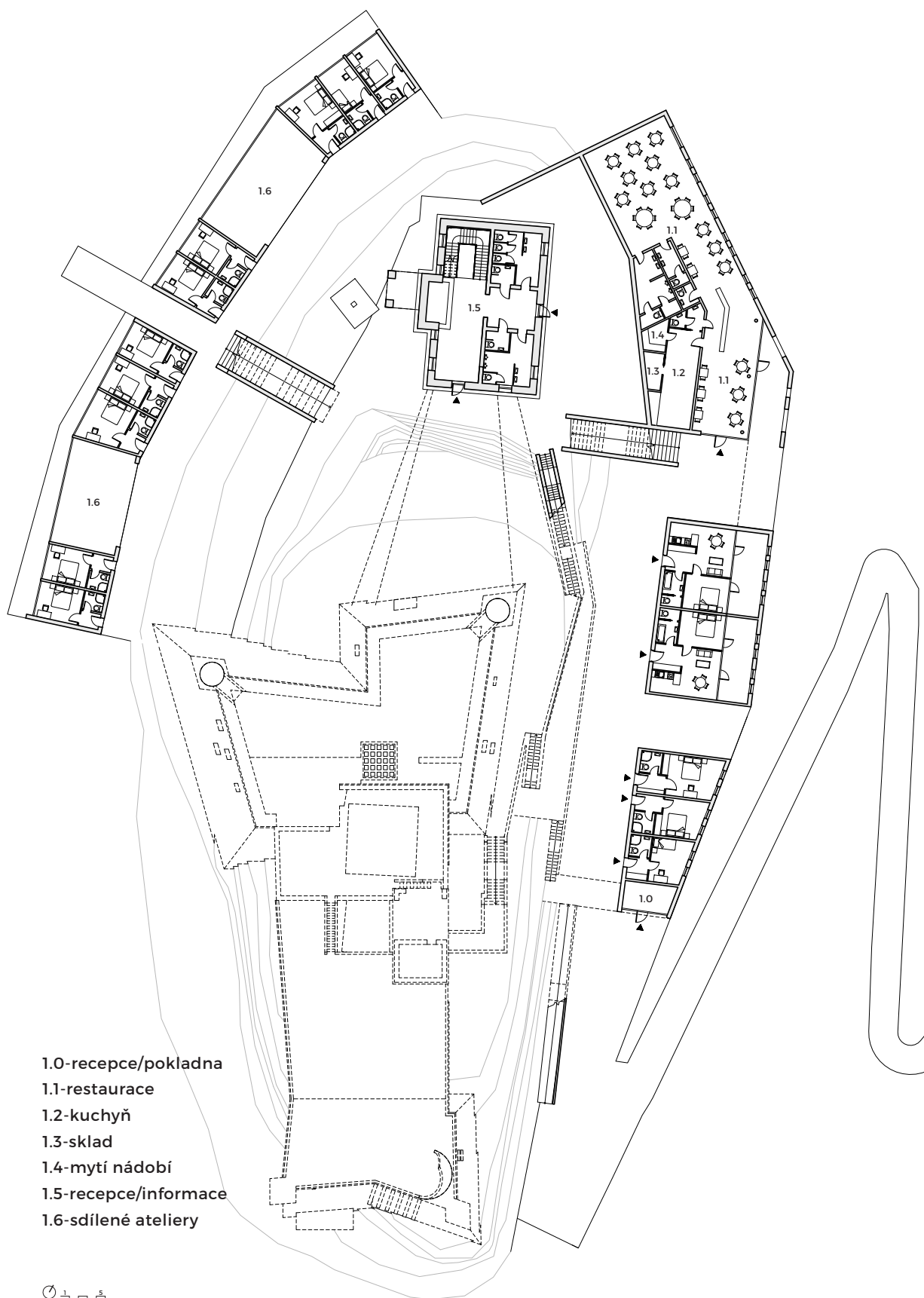
VIZUALIZACE I Pohled do galerie

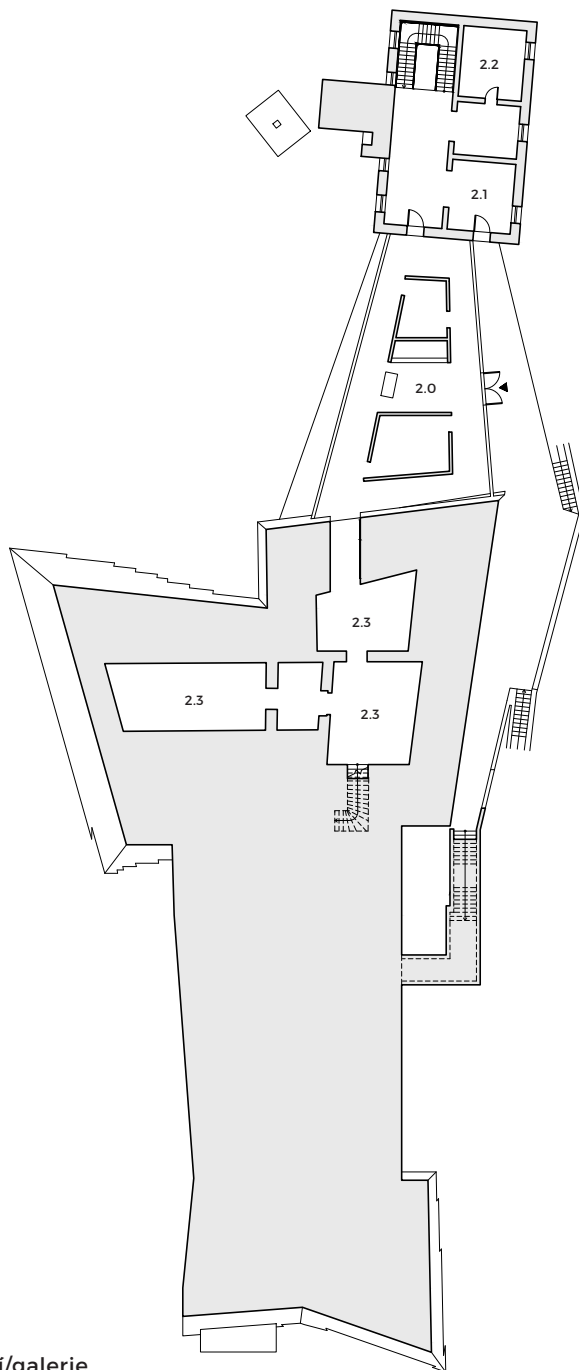
VIZUALIZACE I Pohled do galerie

PŮDORYS I Restaurace, ubytování a zázemí

PŮDORYS I Centrum umění, muzeum

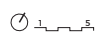

2.0-centrum umění/galerie

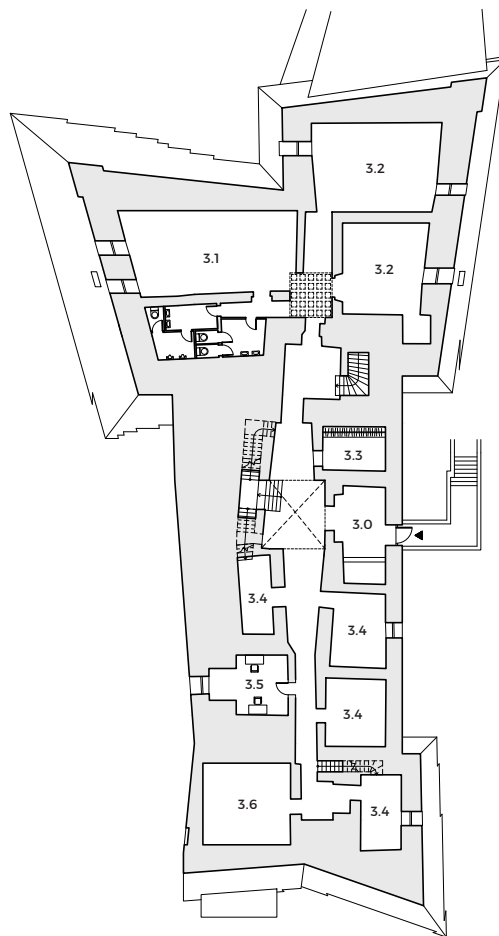
2.1-giftshop

2.2-šatna

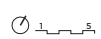
2.3-muzeum

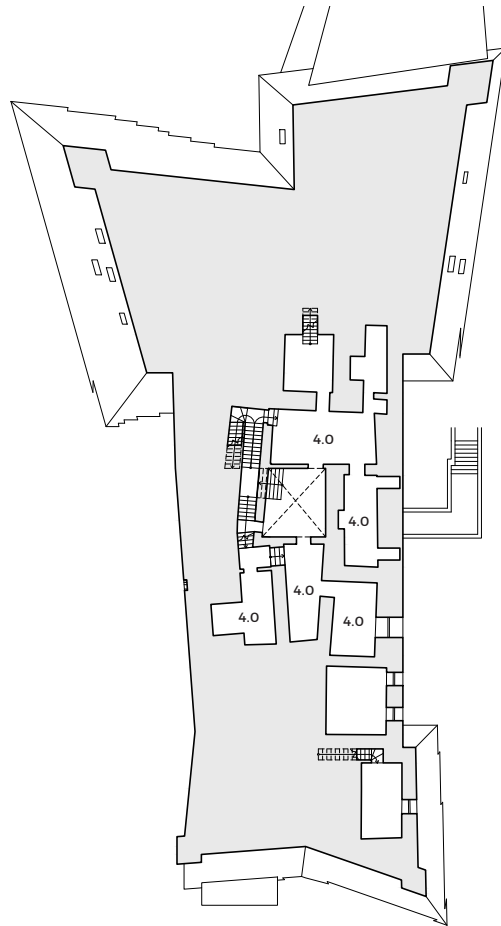
PŮDORYS I Muzeum, komunitní centrum

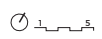
- 3.0-vstup/recepce
- 3.1-konferenční/multifunkční místnost
- 3.2-workshop
- 3.3-šatna
- 3.4-muzeum
- 3.5-administrativa
- 3.6-sklad

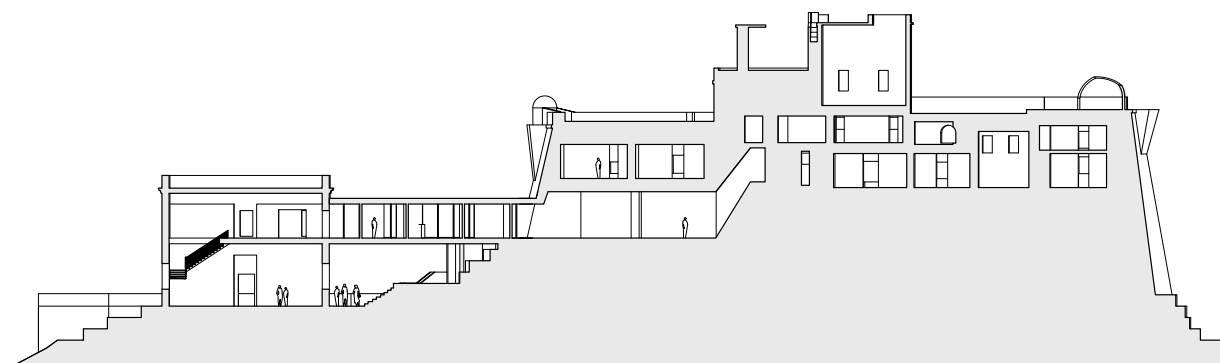
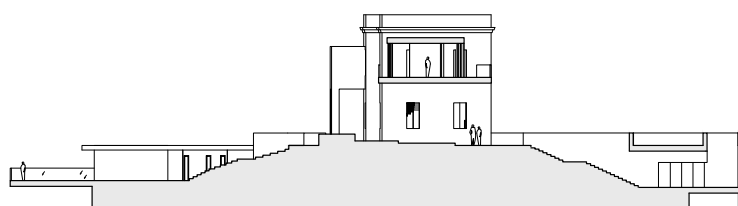
PŮDORYS I Muzeum, komunitní centrum

4.0-muzeum

ŘEZY I Příčný, podélný

~ ~ ~

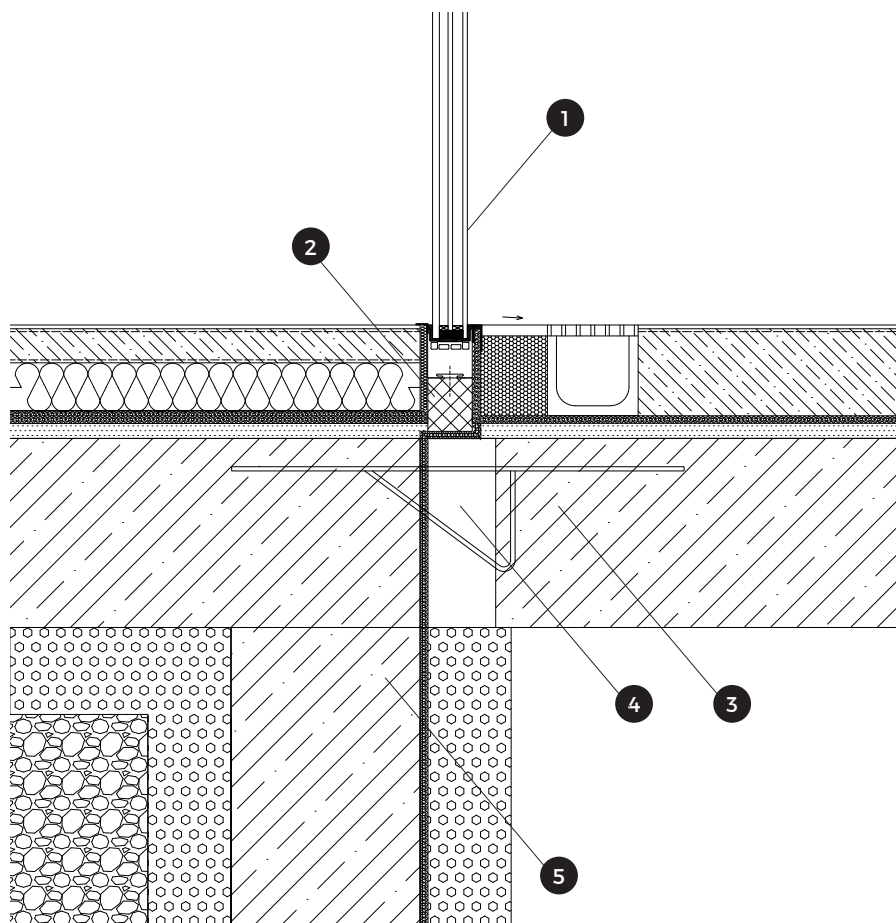
POHLED I Východní

POHLED I Zápvní

ARCHITEKTONICKÝ DETAIL 1:10 I Bezrámové zasklení

- 1-bezrámové zasklení
- 2-podkladní profil z PURENIT-u
- 3-stropní konstrukce
- 4-ISO nosník
- 5-podpůrná stěna

reflexe

Hlavní myšlenkou projektu je pracovat se stávajícími formami v cíli jejich zpřístupnění, jak veřejnosti, tak umělcům a vytvořit jakési posvátné místo pro umění v krajině. Respektovat stávající figury a duch místa a pracovat spíše s posílením a odhalením potenciálu, než s vytvářením forem nových. Přístup při práci byl založen na rozdílném charakteru jednotlivých funkčních částí a extrovertním / introvertním vnímání prostorových jednotek. Z toho vyplývá práce s komplexem a plochami navazující na hrad a práce s hradem samotným, který je zapojen do centra pro umění.

Přínos projektu pro vlastní práci a budoucí úvahu je odlišný přístup, než na který jsem zvykla a který ukazuje bohaté možnosti a cesty i přesto, že vychází s již stávajících motivů a prvků a pro mě novou práci s již existujícím namísto vytvářením nových, neznámých honot v území.

Bibliografie

Podklady a informace převzaty ze soutěže YAC:

<http://www.youngarchitectscompetitions.com/competition/art-prison>

<https://www.favignanacasa.com/map-favignana>

<https://www.egadivacanze.it/favignana/castelli/il-castello-di-santa-caterina.html>

Poděkování

Chtěla bych poděkovat především vedoucím za jejich vedení a trpělivost, panu Ing. Suskemu a panu Ing. Tichému a rodině za jejich pochopení a bezpodmínečnou podporu.

